

Wat is er mis met het Bannehof?

Hart van Zaanstad gaat verhuizen naar Zaandam

Panoramabeeld 360 graden Bannehof ontwerper stadsarchitect R.H. Winkel. Op de voorgrond beeld van Nic Jonk 'De appels der Hesperiden' Foto: Roelof Foppen

In 1974 worden de zeven Zaanse gemeenten Assendelft, Krommenie, Wormerveer, Westzaan, Zaanwijk, Koog aan de Zaan en Zaandam samengevoegd tot de gemeente Zaanstad. Helemaal zonder slag of stoot is het niet gegaan. Met name Westzaan biedt tegenstand. De Typhoon van 8 februari 1973 meldt: Westzaan en Wormer roeren zich op Haagse Binnenhof met teksten als: 'Westzaan apart'. In de Tweede Kamer is de samenvoeging geen unaniem besluit. De CPN fractie, nota bene vertegenwoordigd door het Koogse kamerlid W. Hartog, stemt tegen. De discussie in het parlement gaat ook over de vraag of Krommenie en Assendelft moeten opgaan in de samenvoeging.

Vol elan naar een nieuwe stad De nieuwe gemeente gaat voortvarend van start. Na de officiële samenvoeging in 1974, is het nieuwe gemeentehuis het Bannehof binnen

een jaar opgeleverd en in gebruik genomen. In eerste instantie ligt het gemeentehuis in een lege vlakte het Guisveld, waar de gemeente grond heeft gekocht voor woningbouw.

Zaanstad zal groeien naar 250.000 inwoners (nu 145.000), was toen de gedachte. De bevolking houdt de bebouwing van het Guisveld tegen door een actie met 27.000 handtekeningen. Zaanstad heeft de grond voor duur geld gekocht en moet het met groot verlies aan Staatsbosbeheer verkopen. Men is zelfs begonnen met vuilstorten in het Guisveld, omdat het toch moet worden opgehoofd.

Artikel 12 gemeente

Financieel wordt de samenvoeging een ramp. Eind jaren zeventig stort de woningmarkt in.

Van 1978 tot 1988 is Zaanstad een artikel 12 gemeente, waarmee de financiën direct onder controle van het Rijk komen. Dit betekent, dat voor grote uitgaven toestemming van het Rijk nodig is en het lokale bestuur onder curatele is gesteld. Ten noorden van de Bannehof zijn tenslotte 1300 woningen gebouwd in nieuw Rooswijk. Op bestuurlijk gebied bestaan nog een aantal jaren de hulpsecretariën in de oude gemeentehuizen ter ondersteuning van het Bannehof. De zeven deelgemeenten hebben wijkraden, die officieel democratisch zijn gekozen. Later gaan deze wijk-

raden over in de wijkoverleggen, die weinig zeggenschap meer hebben. De burgerparticipatie heeft door de samenvoeging sterk te lijden.

Rode draad

Napoleon heeft in 1811 per decreet Oost en West Zaandam samengevoegd. Dit tegen de wil van de bevolking van beide delen. Zelfs het eeuwfeest in 1911 wordt een flop, omdat er geen geld en animo is. Pas in 1961 komt het wel tot een viering, omdat de stadsmentaliteit zich na 150 jaar heeft weten te vormen.

Het Bannehof, of dé Banne-

hof volgens veel Zaanse, zal worden gesloopt. Maar wat is er mis? De bereikbaarheid is uitstekend; met name voor mensen uit Assendelft en andere randgebieden. Ruime gratis parkeergelegenheid; ook voor fietsen. Station Koog-Zaandijk op loopafstand. In zijn 36-jarig bestaan heeft de stad twaalf burgemeesters gekend. Bij de installatie van de laatste burgemeester kopt de lokale krant: 'Hoog slijtagecijfer deert burgemeester niet'. Geke Faber: "Ik heb geen rode draad kunnen ontdekken, ik houd het op toeval." Tentoonstelling tot 18 feb.

Oproep: reünie obs de Zoeker

In september 2011 bestaat openbare basisschool de Zoeker 40 jaar. Bovendien verdient een school met een zilveren jubileum gewoon een feestje! Hiervoor is een jubileumcommissie in het leven geroepen. Deze bestaat uit de leerkrachten Claudia Schijffelen, Hedwig Appels, Jaap van Vuure, Bianca Oomen en Wim Kaandorp. Zij worden ondersteund door de ouders.

Op vrijdag 16 september wordt dit feest 's avonds gevierd. Uitgenodigd worden alle oudleerlingen die vanaf 1971 tot en met het schooljaar 2005/2006 op de Zoeker hebben gezeten. Het adressenbestand van de Zoeker is niet volledig en actueel. Om ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk oudleerlingen komen op de reünie vraagt de Zoeker de medewerking van iedereen die dit leest.

Heeft u nog contact met oudleerlingen via brief, telefoon, MSN, Twitter, Facebook, LinkedIn of andere sociale media: informeer ze over de reünie van de Zoeker!

Melden

Op het speciale jubileum emailadres van de Zoeker jubileum@obs-de-zoeker.nl kan iedere oudleerling zich met naam, adres en emailadres melden. Bijdragen in de vorm van foto's, films of andere tijdsdocumenten zijn op dit emailadres van harte welkom. Voor ideeën voor de invulling van de reünie geldt dit uiteraard ook. Als u uw eigen talenten of diensten aan wil bieden, kunt u dit erbij vermelden. De jubileumcommissie beoordeelt welke ideeën haalbaar en uitvoerbaar zijn. Om de festiviteiten te kunnen financieren zullen er de komende periode diverse leuke acties op de Zoeker gehouden worden. Zo kunt u nog tot vrijdag 18 februari uw lege statiegeldflessen op school inleveren. Doen!

De Waakzaamheid krijgt subsidie van de gemeente

Dinsdagavond 7 februari heeft wethouder Jeroen Olt-hof een cheque ter waarde van 90.000 euro aan de Stichting De Waakzaamheid uitgereikt.

Het gebouw De Waakzaamheid is al sinds jaar en dag een begrip in de Zaanstreek en daarbuiten. In vroegere eeuwen was de Waakzaamheid een herberg, die zich later ontwikkelde tot café-restaurant en nog later in de 20e eeuw tot concertzaal voor Jazz, Dixieland, Beat, Rock, Disco en House. Vorig jaar bereikte de Waakzaamheid finale in het programma: 'het mooiste pand van Nederland'.

De Waakzaamheid ontvangt een subsidie op termijn. De ge-

meente Zaanstad legt in een fonds 44.000 euro in dat in de loop van de tijd doorgroeit naar een kapitaal van 90.000 euro. Deze 90.000 euro (minus de rente) wordt in een bouwfonds gestort, waar de Waakzaamheid te zijner tijd uit kan putten.

Redactieadres:

luij@xs4all.nl
De Locomotief 138
1541 MT Koog a/d Zaan

Redactie:

Roelof Foppen, Sjan Klever, Joke Koenders, Peter Luijsterburg en Nel Schipper (b.c.)

Kijk ook op:

www.zaansewijken.nl

zaanse wijken

Oud Koog, Oud Zaanwijk, Westerkoog & Rooswijk

Straatnamen in Westerkoog... waar komen ze vandaan?

de straatnaamcommissie een voorstel gedaan voor de straatnamen van de eerste fase van het plan Westzijderveld, op 24 augustus 1973 gevolgd door een voorstel voor de tweede fase. De straten zullen worden genoemd naar de landjes, waterjes, eigenaren en molens in het gebied. Op 9 oktober 1973 besluit het college van Burge-meester en wethouders beide voorstellen over te nemen.

Geen verwarring.

Bijzonder is dat de directeur van het postkantoor Koog aan de Zaan, de heer C. Vastbinder, ook de nodige zegenschap heeft in de vaststelling van de straatnamen. Hij heeft namelijk bezwaar tegen de namen die al voorkomen in het postgebied van de Zaanstreek. Postcodes bestonden nog niet en een straatnaam die op een al bestaande zou lijken, zou alleen maar voor verwarring kunnen zorgen. Een aantal voorgestelde namen, waaronder Klampakker, Tuinakker, Tweebenenveld en een aantal straten die eindigen op "ven", worden afgekeurd. Omdat er in Koog aan de Zaan en Zaanwijk al straten zijn met klamp (Klampstuk), tuin (Tuinstraat, Tuinkade), Tweeben en Eendracht (Eendrachtstraat) is besloten deze te schrappen en te

vervangen door Kamp(akker), Riet(akker), Gulden(akker) en Kluiver(kamp).

Relatie.

De wijk wordt opgeleverd in vier fasen. De straatnaamcommissie heeft vastgesteld dat de straten in elke op te leveren fase herkenbaar bij elkaar moesten horen. Men kiest voor de achtervoegsels "veld" en "akker" voor de straten in de eerste en tweede fase, en voor de achtervoegsels "land" en "kamp" voor de straten in de derde en vierde fase. De straten aan de buitenzijde van de wijk eindigen waar mogelijk op "zoom". Enkele straten hebben geen van genoemde achtervoegsels, zoals Ruigebol, Baardspringer, Achtervisser, Voorvisser en Vierkantje. Deze straten zijn zonder toevoeging genoemd naar bestaande eilandjes. Achtervoegsels als 'straat', 'weg' en 'laan' zijn niet toegepast omdat deze "weinig onderscheidingskracht" zouden hebben. Wanneer in 1974 de zeven Zaan gemeenten worden samengevoegd tot één grote gemeente Zaanstad, is de wijk nog niet helemaal af. De derde en vierde fase moeten nog worden opgeleverd. De straatnamen, zoals deze zijn vastgesteld, blijven gehandhaafd.

Eind zestiger jaren rolt de tekening van de nieuwe wijk Westerkoog van de tekentafel. Nadat het perceel bouwrijp is gemaakt, kan Bouwmaatschappij De Havenzathe met het bouwen beginnen.

In een eerder stadium heeft de Straatnaamcommissie zich al gebogen over de straatnaamgeving. De wijk Westerkoog, gelegen aan de westkant van het spoor, heet officieel "Westzijderveld". Deze benaming wordt niet veel meer gebruikt, maar verwijst wel naar de oorsprong van het gebied: het veld aan de westzijde van de Zaan. Gelegen tussen Koog aan de Zaan en Westzaan bevond zich een uitgebreid gebied met vele landjes, akkertjes, veldjes. Een beetje moerassig gebied met veel kleine stroompjes die allemaal uitkwamen in de Gouw en de Watering. De landjes ertussen hadden alle eigen na-

men en waren eigendom van vele verschillende eigenaren.

Inventarisatie.

Tussen 1970 en 1972 is door de gemeente Koog aan de Zaan aan de hand van een oude kaart een inventarisatie gemaakt van de namen van de landjes en de watertjes in het gebied waar de nieuwe woonwijk zal verrijzen. Na deze eigen eerste inventarisatie blijkt het overzicht nog niet compleet te zijn. In oktober 1972 stuurt de directeur Gemeentewerken, de heer J. Hartog, aan vijf "grote" eigenaren van land in het Westzijderveld een brief met het verzoek de meegestuurde kaart van het gebied "kritisch te beschouwen en eventuele op- en aanmerkingen kenbaar te maken". De vijf betreffende personen hebben nog enkele aanvullingen, waarbij ook de namen van enkele molens zijn meegenomen. Op 21 juni 1973 wordt door